Sak til bystyret
Oslo kommune

Oslo

Byrådssak 205/26

Forskrift om rapportering av barnetall m.m. og justering av tilskudd til private barnehager i Oslo kommune

Sammendrag:
Det er innført nye nasjonale regler for tilskudd til private barnehager som skal gjelde fra og med tilskuddsåret 2027. Ny forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 5 fjerde ledd sier at kommunen kan i forskrift bestemme at de private barnehagene skal rapportere om antall barn, barnas alder, oppholdstid i barnehagen og antall årsverk barnehagen flere ganger i året, og hva som skal til for at tilskuddet skal endres i løpet av året.

I dag er dette regulert i lokale retningslinjer for tilskudd til private barnehager, fastsatt av bystyret i 2018. Det er derfor behov for å fastsette en kommunal forskrift om rapportering av barnetall og justering av tilskudd til private barnehager.

Utdanningsetaten (UDE) har utarbeidet forslag til ny forskrift. PBL Oslo og NHO Geneo, som samlet sett representerer en stor andel av de private barnehagene, støtter hovedretningen i forslaget. Byrådet foreslår noen mindre justeringer i forskriften etter høringen for å gjøre reglene tydeligere.

Hovedregelen i gjeldende lokale retningslinjer er at tilskuddet til ordinære private barnehager justeres gjennom året ved varig endring med minst to heltidsplasser og én plass for familiebarnehager. Byrådet foreslår å fjerne denne regelen og innføre lokale telletidspunkter 15. april, 15. august og 15. november.

For å legge økonomisk til rette for at de private barnehagene skal kunne holde av plasser til barn med lovfestet rett i perioden september-november, reguleres det i forskriften at barnehagene ved telletidspunktet 15. august skal rapportere barn med lovfestet rett til plass som har oppstartsdato senest 30. november samme år. I forskriften fastsettes det også at tilskuddet skal justeres dersom barnehagen tar opp barn med lovfestet rett til plass mellom telletidspunktene 15. august og 15. november.

Tilskuddet til hver enkelt barnehage justeres dersom det har vært endringer i barnetallet eller alderssammensetningen på telletidspunktene.

Saksnr: 26/1794 -11

Saksfremstilling:
Nye nasjonale regler for driftstilskudd til private barnehager trådte i kraft 01.08.2026 og skal gjelde fra tilskuddsåret 2027. Driftstilskuddet skal bestå av grunntilskudd, ekstra grunntilskudd, tilleggstilskudd og administrasjonspåslag. I tillegg gis det eiendomstilskudd etter satser som fastsettes nasjonalt.

Ordinære private barnehager og private familiebarnehager får beregnet tilskudd ut fra fastsatte satser for drifts- og eiendomstilskudd og barnetallet i barnehagen på det nasjonale telletidspunktet 15. desember året før tilskuddsåret. Ny forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 5 gir kommunen hjemmel til å fastsette i forskrift at de private barnehagene skal rapportere om antall barn, barnas alder, oppholdstid i barnehagen og antall årsverk barnehagen flere ganger i året, og hva som skal til for at tilskuddet skal endres i løpet av året.

Gjeldende regler om rapportering av barnetall og justering av tilskudd til private barnehager gjennom året framgår av lokale retningslinjer for tilskudd til private barnehager, fastsatt av bystyret 19. desember 2018. For å oppfylle kravet i finansieringsforskriften er det derfor behov for å fastsette en kommunal forskrift om rapportering av barnetall og justering av tilskudd til private barnehager. Hovedformålet med den lokale forskriften er å sikre at tilskuddet til de private barnehagene blir justert ved økt eller redusert barnetall i løpet av året. Forskriften må vedtas før tilskuddsåret har begynt.

Forskriften skal gjelde for ordinære private barnehager og private familiebarnehager. Det vil si at reglene ikke gjelder for private åpne barnehager, som er et annet type tilbud der barn ikke har fast plass.

Oslo kommune har i dag ikke egne, lokale telletidspunkter for å fange opp endringer i barnetall i ordinære private barnehager og familiebarnehager gjennom året. Hovedregelen i gjeldende retningslinjer er at tilskuddet til ordinære private barnehager justeres gjennom året ved varig endring med minst to heltidsplasser og én plass for familiebarnehager.

UDE, som ivaretar kommunens lovpålagte oppgaver som barnehagemyndighet, har utarbeidet forslag til ny forskrift. Det foreslås å fjerne dagens hovedregel og innføre telletidspunkter 15. april, 15. august og 15. november, i tillegg til det nasjonale telletidspunktet 15. desember. De fleste endringene i barnesammensetningen i barnehagene skjer ved oppstart av nytt barnehageår i august og utover høsten etter hvert som det tilbys plass til barn som har rett til plass ved fylte ett år fra september til november. Det er derfor behov for flere tellinger om høsten enn om våren.

Tilskuddet til de private barnehagene skal justeres ut fra det faktiske antallet barn og barnas alder og oppholdstid på telletidspunktet. Reglene skal bidra til å sikre at tilskuddet tilpasses endringer i barnetallet gjennom året og gi private barnehager insentiver til å ta opp barn med lovfestet rett til plass ved ledige plasser i løpet av året.

Barn som fyller ett år i september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass, har lovfestet rett til å få plass i barnehage innen utgangen av den måneden barnet fyller ett år. Lovbestemmelsen i barnehageloven innebærer at barnehagene må holde av plasser fra august til barn med rett til plass i perioden september-november. For å legge økonomisk til rette for at private barnehagene skal kunne holde av plasser til barn med lovfestet rett i denne perioden, reguleres det i forskriften at barnehagene ved telletidspunktet

15. august skal rapportere barn med lovfestet rett til plass som har oppstartsdato senest 30. november samme år. Videre fastsettes det i forskriften at tilskuddet skal justeres fra påfølgende kalendermåned dersom barnehagen tar opp barn med lovfestet rett til plass mellom telletidspunktene 15. august og 15. november.

Kommunen skal justere tilskuddet til hver enkelt barnehage dersom det har vært endringer i barnetallet eller alderssammensetningen på telletidspunktene. Ved justering av tilskuddet vil kommunen fatte nytt enkeltvedtak. Justeringen gis virkning fra og med den første hele kalendermåneden etter telletidspunktet. Forskriften angir også at tilskuddet vil bli utbetalt forskuddsvis hver måned.

Opplysninger om barnetall i barnehagene registreres i kommunens fagsystem for barnehageadministrasjon. Private barnehageeiere har tilgang til systemet og har ansvar for at de registrerte opplysningene er riktige. Dette er tilsvarende som dagens rutine.

Det foreslås at byrådet får fullmakt til å gjøre endringer i forskriften.

Ekstern høring

UDE har involvert de private barnehagene i arbeidet med forskriften gjennom å avholde en workshop og en ordinær høring. Utkast til forskrift ble sendt på ekstern høring 23. juni 2026, og høringsfristen var 12. august 2026. Etaten mottok 13 høringsinnspill.

PBL Oslo, som representerer 98 private barnehager i Oslo, støtter hovedretningen i forskriften. Det samme gjør NHO Geneo. Noen av høringsinstansene er negative til at dagens regel om at tilskuddet blir justert ved en endring på to heltidsplasser, fjernes. De peker særlig på at det vil kunne få konsekvenser for små barnehager, som er mer sårbare for mindre endringer i barnetall. Hakkebakkeskogen Fyrstikkbakken AS, som driver ni familiebarnehager i Oslo, er skeptisk til forslaget. De skriver at telletidspunktene som er foreslått, vil få negative konsekvenser for familiebarnehagene i Oslo. Det skyldes at det tar tid å fylle opp plassene på høsten. Flere høringsinstanser mener telletidspunktet 15. august bør flyttes til et senere tidspunkt for å ta høyde for at barn har oppstart gjennom hele august.

Byrådets vurdering

Byrådet ønsker å legge til rette for privat etablering av barnehager og vil sikre private barnehager stabile og forutsigbare rammevilkår. Tydelige lokale regler for rapportering av barnetall og justering av tilskudd gjennom året bidrar til å sikre private barnehager forutsigbare økonomiske rammebetingelser.

Gjeldende hovedregel om at tilskuddet til ordinære private barnehager justeres gjennom året ved varig endring med minst to heltidsplasser og én plass for familiebarnehager har fungert tilfredsstillende, men det har være noe uklarhet om tolkningen av reglene. Bl.a. har det vært uklarhet om forståelsen av hva en varig endring i barnetall er. Den nye forskriften regulerer tydeligere når og hvordan ordinære private barnehager og familiebarnehager skal rapportere barnetall og hva som skal til for at tilskuddet blir justert i løpet av året enn dagens lokale retningslinjer.

Lokale telletidspunkter er innført i mange andre kommuner og er dermed noe de fleste private barnehageaktørene er kjent med. Innføring av tre lokale telletidspunkter gir de private barnehagene forutberegnelighet, samtidig som det er administrativt håndterbart for kommunen.

Det er viktig for byrådet å legge økonomisk til rette for at private barnehager kan ta opp barn med lovfestet rett til barnehageplass fra fylte ett år i perioden september-november. Forskriften regulerer derfor at barnehagene ved telletidspunktet i august skal rapportere barn med lovfestet rett til plass som har oppstartsdato innen 30. november. Tilskuddet skal også justeres fra den første i påfølgende måned dersom barnehagen tar opp barn med lovfestet rett til plass mellom telletidspunktene 15. august og 15.november. Denne bestemmelsen imøtekommer innspillene fra de private barnehagene om at tellingen i august må ta høyde for barn som har oppstart senere i måneden.

Lover og regelverk, tidligere vedtak

- Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften)
- Bystyresak 404/18 Lokale retningslinjer for tilskudd til private barnehager - byrådssak 225/2018.

Økonomiske og administrative konsekvenser
Saken har ikke vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser. Forskriften innebærer nye regler for rapportering av barnetall og justering av tilskudd til private barnehager i løpet av året, men den gjelder bare mindre aktivitetsendringer og har derfor relativt liten innvirkning på de samlede tilskuddene til ordinære private barnehager og private familiebarnehager. Store aktivitetsendringer, som opprettelse eller nedleggelse av en avdeling eller større gruppe, er regulert i finansieringsforskriften § 5 femte ledd og ikke den kommunale forskriften.

Rapporteringsordning
Det legges ikke opp til noen særskilt rapporteringsordning.

Byrådet innstiller til bystyret å fatte følgende vedtak:

1. Bystyret vedtar følgende forskrift:

Forskrift om rapportering av barnetall m.m. og justering av tilskudd til private barnehager, Oslo kommune, Oslo

Fastsatt av bystyret xx.xx.2026 med hjemmel i forskrift 23. mars 2026 nr. 454 om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 5 fjerde ledd.

§ 1. *Virkeområde*
Forskriften gjelder for ordinære private barnehager og private familiebarnehager.

§ 2. *Telletidspunkt og grunnlag for beregning av tilskudd*
Private barnehager skal rapportere antall barn, barnas alder, oppholdstid og antall årsverk per 15. desember hvert år, jf. finansieringsforskriften § 5. Denne rapporteringen danner grunnlag for beregning av kommunalt tilskudd for det påfølgende kalenderåret.

Barnehager som er omfattet av § 1, skal i tillegg hvert år rapportere antall registrerte barn, barnas alder og oppholdstid på telletidspunktene 15. april, 15. august og 15. november.

Ved telletidspunktet 15. august skal følgende barn, i tillegg til barnas alder og oppholdstid, inngå i grunnlaget for beregning av tilskudd:

a. barn med oppstart innen telletidspunktet
b. barn med lovfestet rett til barnehageplass som har oppstartsdato senest 30. november samme år.

Ved telletidspunktet 15. november skal følgende barn, i tillegg til barnas alder og oppholdstid, inngå i grunnlaget for beregning av tilskudd:

a. barn med oppstart innen telletidspunktet
b. barn med lovfestet rett til barnehageplass som har oppstartsdato i perioden 16. november til 30. november samme år.

Opplysningene som danner grunnlag for tilskuddsberegningen, skal være registrert i kommunens fagsystem for barnehageadministrasjon. Barnehageeier er ansvarlig for at opplysningene er korrekte og oppdaterte, og at nødvendige registreringer er gjennomført senest kl. 12.00 på de fastsatte telletidspunktene.

§ 3. *Justering av tilskuddet gjennom året*

Tilskuddet til hver enkelt barnehage justeres dersom det har vært endringer i barnetallet eller alderssammensetningen på telletidspunktene.

Ved justering av tilskuddet vil kommunen fatte nytt enkeltvedtak. Justeringen gis virkning fra og med den første i måneden etter telletidspunktet.

Hvis en barnehage etter telletidspunktet 15. august tar opp barn som nevnt i § 2 tredje ledd bokstav b, og opptaket medfører en endring i antall barn sammenlignet med det barnetallet som lå til grunn for tilskuddsberegningen, skal kommunen beregne tilskuddet på nytt før telletidspunktet 15. november. Justeringen gis virkning fra og med den første i påfølgende måned.

§ 4. *Utbetaling av offentlig tilskudd*

Tilskuddet utbetales forskuddsvis innen første virkedag i hver måned.

§ 5. *Klage*

Enkeltvedtak etter denne forskriften kan påklages etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI.

Fristen for å klage er tre uker fra det tidspunktet melding om vedtaket er kommet fram til barnehagen, jf. forvaltningsloven § 29. Klagen sendes til Utdanningsetaten.

§ 6. *Endringer*

Byrådet kan gjøre endringer i denne forskriften.

§ 7. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2027.

2. Bystyrets vedtak i sak 404/18 Lokale retningslinjer for tilskudd til private barnehager - byrådssak 225/2018, oppheves.

Byrådet, den

Eirik Lae Solberg Julie Remen Midtgarden

Vedlegg:

1. Utdanningsetatens utkast til forskrift om rapportering av barnetall og justering av tilskudd til private barnehager
2. Høringssvar fra Urtehagen barnehager AS
3. Vedlegg til høringssvar fra Urtehagen barnehager AS
4. Høringssvar fra PBL Oslo
5. Vedlegg til høringssvar fra PBL Oslo
6. Høringssvar fra Norlandia Enga Barnehage AS
7. Vedlegg til høringssvar fra Norlandia Enge Barnehage AS
8. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Gladheim
9. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Gladheim
10. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Gladheim, Solsikken
11. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Gladheim, Solsikken
12. Vedlegg 4 til høringsvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Gladheim
13. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Låven
14. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Låven
15. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Låven
16. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Låven
17. Vedlegg 4 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Låven
18. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Solkroken
19. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Solkroken
20. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Solkroken
21. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Solkroken
22. Vedlegg 4 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Solkroken
23. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Knerten
24. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Knerten
25. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Knerten
26. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Knerten
27. Vedlegg 4 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Knerten
28. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Maristova
29. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Maristova
30. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Maristova
31. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Maristova
32. Vedlegg 4 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Maristova
33. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Sognestuen
34. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Sognestuen
35. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Sognestuen
36. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Sognestuen
37. Vedlegg 4 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Sognestuen
38. Høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Lilleputt
39. Vedlegg 1 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Lilleputt
40. Vedlegg 2 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Lilleputt

Vedlegg:

41. Vedlegg 3 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Lilleputt
42. Vedlegg 4 til høringssvar fra Montessoribarnehagen Solsikken, Lilleputt
43. Høringssvar fra NHO Geneo
44. Vedlegg 1 til høringssvar fra NHO Geneo
45. Vedlegg 2 til høringssvar fra NHO Geneo
46. Vedlegg 3 til høringssvar fra NHO Geneo
47. Vedlegg 4 til høringssvar fra NHO Geneo
48. Høringssvar fra Hakkebakkeskogen Fyrstikkbakken AS
49. Høringssvar fra Malmøya Husmorlag barnehage
50. Utdanningsetatens høringsbrev - Forskrift om rapportering av barnetall og justering av tilskudd til private barnehager